

СТАНОВИЩЕ

за участието на **доц. д-р Константин Георгиев Каракостов** в конкурса за длъжността професор (актьорство за куклен театър) по професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство, научна специалност „Театрознание и театрално изкуство“, обнародван в „Държавен вестник“ брой 65/06.08.2021 г.

от **проф. д-р Венета Дойчева Иванова**, катедра „Театрознание“, НАТФИЗ „Кр. Сарафов“

Участието си в конкурса доц. д-р Константин Каракостов защитава с комплекс от реализирани авторски куклено-театрални постановки, публикации в специализирани издания в България и в чужбина, участие в различни международни проекти, участия в множество театрални фестивали, работни ателиета и авторитетни награди у нас и зад граница, както и педагогически изяви. Във всички посоки на изискванията за минимални критерии за получаване на академичната длъжност „Професор“ той отговаря на необходимите точки. Доц. д-р Константин Каракостов е единствен кандидат в конкурса.

Като свои авторски художествени проекти той представя три куклено-театрални постановки, реализирани в различни години на различни сцени. Това са спектаклите „Фолклорна магия“ в Държавен куклен театър, Стара Загора (2013), „Игра на въображение“ в Столичен куклен театър (2018) и „Фолклорна магия от Пирин“ в Общински куклен театър, Благоевград (2019). Трите постановки потвърждават в сценичен план една устойчива и плодотворна линия в театралния път на К. Каракостов – интересът му към българския фолклор като вдъхновение за кукленото изкуство. Полето на фолклора е активен извор на провокации за изграждане на сценични образи на принципа на импровизирани кукли. В двете постановки „Фолклорна магия“ е приложен подход на събиране на автентичен материал, който на сцената ще бъде трансформиран в разнообразни персонажи. Като материал в сценичен план са приложени предмети с утилитарна употреба в традиционния български бит, които се анимират, съчетават или манипулират в изненадващи образи. Актьорите работят с метли, дървени съдове, кратунки, дървени лъжици и лопатки, сърпове,

ножици, прътове, дървени корита, подкови, бутало за биене на масло, кошници, панери, дървени совалки, паламарки, медни хлопки, овчарски геги и други. Също толкова равностойно се използват и различни по размер, цвят и плътност тъкани – шарени черги, памучни платове, бели кенарени кърпи, части от костюми (ризичи, поли, ямурлуци, калпаци, забрадки, чорапи, цървули). Към това се прибавят и тъпан, дървени лъжици, употребени като изпровизирани кастанети, части от пестеливия декор (леки парчета от върбов плет) – въобще стабилизира се идеята, че всичко би могло да се привлече на сцената и да се превърне в образ. Изобретателността ражда изненадващи природни картини (изгряващо и достигащо зенита си слънце), птици (домашни пегли, кокошки, патици), домашни животни (крави, овце, кози), диви животни (лисица, костенурки, мечки, жаби, щъркели), волни диви орли и невръстните им малки, които се учат да летят. Пъстрият свят на природата живее в своя динамика, но от същите предмети се създават и хора с характерни силуети, възраст и пластика. Интензивно участва музиката като фон, като коментар и като мотор на трансформациите. Спектаклите са без текст, ситуациите и взаимоотношенията се случват в ускорен ритъм на извършване пред очите на публиката на акта на раждане на сценичния образ. Често създаването на образите съдържа елемент на демонстрация – етапите се отчленяват, връзките между фазите се подчертават, цялостният образ се откроява и нерядко той бързо се разпада и събира отново, за да достави на зрителя възможност да съучаства в театралното преживяване като партньор.

Спектакълът „Игра на въображение” е изграден в същата образна логика, но използва други изразни средства. Това е театър на светлинното изображение, който съчетава принципите на театъра на сенките, съчетани с графичното отражение. Тук телата и белите контури върху силуетите се групират в разнообразни комбинации, допълват се с ръцете и създават образи на животни, птици, природни стихии, природни картини. Още един интригуващ материал е използван активно. Бели ефирни ресни служат за изграждане на трептящи, плуващи, пулсиращи образи, явяващи се от тъмнината и бързо изчезващи.

Тези театрални търсения са самостоятелни спектакли, които развиват посоките на кукленото изкуство с акцент върху възможностите на изпровизацията, оживяването и одухотворяването на всеки предмет от ежедневието.

Въздействието е в граничната зона на чисто театралното (живото присъствие на актьора и създаването на образите тук и сега пред очите на зрителя) и на виртуалното (асоциира се с безграничните възможности на компютърната анимация). Още една присъща специфика е важна в тези примери – това е театър за цялото семейство - важен мост между обичайната детска публика и родителите.

Третата ценна особеност на предложените театрални представления е осмислена в педагогическите хоризонти, които К. Каракостов открива в естетиката на изпровизирани кукли. Той е описал в стройно изследване („Съхраняване на традициите в българския фолклор чрез системата изпровизирани кукли“) как може да се синтезира опита на всички предходници (от анонимните фолклорни куклари до професионалните кукленици от ХХв.), които дават основа за работа с практически всеки един предмет от бита като обект за трансформация в оживяващ образ. Неговият принос е в прилагането на този опит в обучението на актьори по куклено актьорство и съхраняването на националната традиция чрез прилагането на естетиката на театър на обекта.

К. Каракостов е канен за участие в много български и международни форуми, участвал и ръководил театрални ателиета, носител е на авторитетни награди. От 2020 година ръководи и катедрата „Актьорство и режисура за куклен театър“ в НАТФИЗ.

Въз основа на всички предоставени документи и на своите лични впечатления, предлагам на **доц. д-р Константин Георгиев Каракостов да бъде присъдена длъжността професор (актьорство за куклен театър).**

20.12.2021

проф. д-р Венета Дойчева

София